

УДК 65. 018: (477)

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-296-4-10

ТКАЧЕНКО А. М.

ORCID ID: 0000-0002-1823-2579

e-mail: alla0676128584@gmail.com

Національний університет «Запорізька політехніка»

КОЛЕСНИК Е. О.

ORCID ID: 0000-0003-3586-1938

e-mail: eleonorakolesnik889@gmail.com

Класичний приватний університет

ІНВЕСТУВАННЯ ЗА ESG-ПРИНЦИПАМИ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК ВПЛИВУ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті констатовано, що традиційна модель економічного зростання металургії за рахунок експорту енергоємної продукції більше не працює, потрібні нові імпульси та дієві інструменти трансформації нині існуючої моделі економічного зростання до новітньої моделі – моделі низьковуглецевого виробництва. Акцентовано на значимості ESG-інвестування в процесі трансформації до низьковуглецевої економіки та його впливі на конкурентоспроможність підприємств. Обґрунтовано, що запровадження ESG-інвестування потребує на формування певного регуляторного середовища, і відповідно на уточнення змістовної складової даного поняття та його операціоналізацію, приведення поняття до такого виду, який дозволить з ним працювати на практичному рівні, оперувати ним при вирішенні конкретних аналітичних і прогнозних завдань, верифікувати чи спростувати гіпотези дослідження. Запропоновано авторське визначення ESG-інвестування як інвестування, спрямованого на мінімізацію ESG-ризиків, зниження забруднення навколишнього середовища до рівнів, що не шкодять здоров'ю людини і природним екосистемам, а також на посилення соціальної відповідальності та поліпшення корпоративного управління. Обґрунтовано, що запізнення України з ратифікацією міжнародних нормативно-правових актів із запровадження ESG-інвестування та ігнорування світового досвіду з формування регуляторного середовища інвестування за ESG-принципами загрожують підприємствам металургії втратою інвесторів, і відповідно конкурентних позицій на світовому ринку металопродукції. На конкретних прикладах зі світового досвіду, доведено необхідність визнання стандартизації звітності з впливу бізнесу на клімат та довкілля, одним з пріоритетних питань формування регуляторного середовища ESG-інвестування. Визначено арсенал дієвих заходів з формування регуляторного середовища ESG-інвестування, запровадження якого у вітчизняній практиці дозволить приймати ефективні та оптимальні управлінські рішення щодо збереження позицій вітчизняних металургійних підприємств у ТОП-10 країн-лідерів з виробництва металопродукції.

Ключові слова: ESG-активність бізнесу, ESG-інвестування, ESG-принципи, конкурентоспроможність підприємств, «вуглецевий слід».

ALLA TKACHENKO

“Zaporizhzhia Polytechnic” National University

ELEONORA KOLESNIK

Classic Private University

INVESTMENT ON ESG-PRINCIPLES AS A DETERMINING FACTOR OF INFLUENCE ON THE COMPETITIVENESS OF METALLURGICAL ENTERPRISES

The article states that the traditional model of economic growth of metallurgy due to the export of energy-intensive products no longer works, new impulses and effective tools are needed to transform the current model of economic growth to the latest model – the model of low-carbon production. Emphasis is placed on the importance of ESG-investment in the process of transformation to a low-carbon economy and its impact on the competitiveness of enterprises. It is substantiated that the introduction of ESG-investment requires the formation of a certain regulatory environment, and accordingly to clarify the substantive component of this concept and its operationalization, bringing the concept to a form that will work with it on a practical level, operate it in solving specific analytical and forecasting tasks, verify or refute research hypotheses. The author's definition of ESG investing is proposed as an investment aimed at minimizing ESG risks, reducing environmental pollution to levels that do not harm human health and natural ecosystems, as well as strengthening social responsibility and improving corporate governance. It is substantiated that Ukraine's delay in ratifying international regulations on the introduction of ESG-investing and ignoring the world experience in creating a regulatory environment for investing in ESG-principles threatens metallurgical enterprises with the loss of investors and, accordingly, competitive positions in the global metal market. Using specific examples from world experience, the need to recognize the standardization of reporting on the impact of business on climate and environment, one of the priority issues in the formation of the regulatory environment of ESG-investment. An arsenal of effective measures for the formation of the regulatory environment of ESG-investment, the introduction of which in domestic practice will allow to make effective and optimal management decisions to maintain the position of domestic metallurgical enterprises in the TOP-10 leading countries in metal production.

Key words: ESG-business activity, ESG-investing, ESG-principles, competitiveness of enterprises, "carbon footprint".

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Наразі Україну загально визнано металургійним нетто-експортером, оскільки після тривалих років аутсайдерства вона ввійшла до ТОП-10 країн-лідерів з виплавки сталі і виробництва чавуну. За даними ГМК Center, частка металургії у ВВП України з урахуванням суміжних галузей в 2020 році сягнула 13,2 %,

що забезпечує близько 32,1 % загального припливу валюти в Україну [1]. Втім, традиційна модель економічного зростання металургії за рахунок експорту енергоємної продукції більше не працює. Потрібні нові імпульси та дієві інструменти трансформації нині існуючої моделі економічного зростання до новітньої моделі – моделі низьковуглецевого виробництва.

Сьогодні у світовій практиці представлено широкий вибір інструментів трансформації до моделі низьковуглецевого виробництва. Натомість зосередимось на ESG-інвестуванні, оскільки останнім часом воно набуває все більшої актуальності, а його результати вже перевірено часом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання забезпечення конкурентоспроможності металургійних підприємств на перший погляд є далеко не новими та досить широко висвітлені в працях таких вітчизняних науковців та аналітиків, як Амоши О.І., Бердинських А., Григоренко Ю., Зінченко С., Каленкова О., Кузнецького С., Нікіфорова В.А., Резнікова А.С., Хоменко Я.В. та ін. Однак з постійними трансформаційними змінами в економіці вони не втрачають своєї актуальності. Тож, і наразі, з трансформацією до моделі низьковуглецевої економіки ні в кого навіть не виникає сумнівів щодо доцільності розгляду ESG-інвестування як визначального чинника впливу на конкурентоспроможність підприємств металургії.

Формулювання цілей статті

Мета статті – здійснення філігранного дослідження ESG-інвестування як визначального чинника впливу на конкурентоспроможність металургійних підприємств.

Виклад основного матеріалу

Зазначимо, що в січні 2020 року CEO одного з найбільших світових інвестиційних фондів BlackRock Лоренс Фінк звернувся до інвестиційної спільноти світу з проханням підтримки ESG-інвестування, що вкрай необхідно в умовах загострення кліматичної кризи. Його цілком підтримали як глобальна інвестиційна спільнота, так і приватні інвестори. Тож, наразі ESG-інвестування стрімко набуває популярності світом. Натомість його запровадження в тій чи іншій країні визначається сформованим регуляторним середовищем. Зокрема, в ЄС регуляторне середовище ESG-інвестування визначено амбітною регуляторною програмою щодо скорочення вуглецевих викидів, реалізація якої має сильну політичну підтримку [2, с. 19]. В Китаї з метою підтримки глобальної ініціативи ESG-інвестування та його масштабування запроваджено Інструкцію щодо заснування «зеленої» фінансової системи». OECD створено Кодекс поведінки інституційних інвесторів, яким передбачено відповідальності за ігнорування інвесторами ESG-принципів при прийнятті рішень щодо інвестування капіталу [2, с. 21].

Напрацювання з формування регуляторного середовища ESG-інвестування у світі можна перелічувати і надалі, однак щоб чітко розуміти яким воно має бути в Україні, насамперед, слід повноцінно усвідомити зміст самого поняття «ESG-інвестування», оскільки його стрімко зростаюча популярність породила різноманітні трактування (дефініції) його змісту. Наразі ESG-інвестування розглядається як «зелене» (Green Investment, GI), «стале» (Sustainable Investment, SI), «соціально-відповідальне» (Social Responsible Investment, SRI), «екологічне» (Environmental Investment, EI) чи «кліматичне» інвестування (Climate Investment). Варто визнати, що деякі з перелічених дефініцій є досить загальними, а деякі – надто вузькими. Натомість всі вони в певній мірі поєднують спільні риси, хоч і не позбавлені суперечностей [3, с. 84].

Подібно до того, як важко визначити усі аспекти ESG-інвестування, так доволі складно і надати однозначне його визначення. Однак існуюча необхідність у формуванні регуляторного середовища і нормативно-правового регулювання ESG-інвестування потребує на уточнення змістовної складової даного поняття та його операціоналізацію, тобто на приведення поняття до такого виду, який дозволить працювати з ним на практичному рівні, оперувати ним при вирішенні конкретних аналітичних і прогнозних завдань, верифікувати чи спростувати гіпотези дослідження [4].

Перейдемо до операціоналізації поняття «ESG-інвестування».

По-перше, демістифікуємо акронім ESG. ESG у перекладі з англ. екологічний (Environmental), соціальний (Social) та управлінський (Governance) компонент характеристики діяльності підприємства. Зокрема, Environmental (E) компонент означає різноманітні елементи діяльності підприємств, які ілюструють їх вплив на навколишнє середовище. Social (S) компонент характеризує ставлення до працівників, створення умов праці та соціального розвитку, взаємодію та збалансованість інтересів стейкхолдерів. Governance (G) компонент вирізняє забезпечення прав акціонерів, наявність функціонального правління, існування розробленої політики винагород для керівників та запобігання таким нелегальним практикам, як корупція та корпоративне шахрайство.

По-друге, звернемося до трактування поняття «ESG-інвестування» у нормативно-правових актах міжнародних економічних та фінансових організацій. Зокрема, за Принципами відповідального інвестування (Principles Responsible Investment, PRI) (2006) [5], запровадженими за підтримки ООН, під ESG-інвестуванням розуміється відповідальне інвестування, прийняття рішення щодо якого ґрунтується на симбіозі факторів навколишнього середовища, соціального розвитку та корпоративного управління (ESG-

факторів). МВФ розглядає ESG-інвестування як інвестування, кінцевим результатом якого є зменшення викидів парникових газів та забруднюючих речовин у повітря, без істотного скорочення рівня виробництва та споживання неенергетичних товарів [6]. ОЕСР під ESG-інвестуванням вбачає вкладення у проекти та фінансові інструменти, які сприяють зниженню рівня викидів вуглецю, пом'якшенню змін клімату та поширенню екологічних технологій [7].

По-третє, проаналізуємо підходи до трактування дефініції поняття «ESG-інвестуванням» задля встановлення найбільш вдалої його інтерпретації, визначимо його найважливіші елементи та відмінні риси. Так, Л. Педерсен та співавтори [Pedersen L. H., Fitzgibbons S., Pomorsk L., 2019] стверджують, що ESG-інвестування є надійним провісником майбутніх доходів, яке здійснюється за релевантною інформацією про базові уподобання відповідних груп стейкхолдерів. Любош Пастор, Роберт Ф. Стембо та Люціан Тейлор [Pastor L., Stambaugh R. F., Taylor L. A., 2019] акцентують, що ESG-інвестування – це інвестування, яке дозволяє збільшити ціни на активи та акції «зеленіших фірм» завдяки зниженню ex-ante (очікуваних) альфа-показників CAPM [2, с. 42]. Педро Матос ESG-інвестування розглядає як інвестування капіталу з мінімальними ESG-ризиками [2, с. 7]. Маркевич К. ESG-інвестуванням трактує як вкладення підприємницького капіталу (матеріального, інтелектуального, сировинного, основних засобів виробництва та технологій), який спрямовується у будівництво об'єкта або виробництво товару/послуги/технології, кінцевою метою яких є здійснення позитивного впливу на довкілля (зменшення рівня забруднення) з одночасним відновленням чи підтримкою рівня природного капіталу [8, с. 85].

Отже, приходимо до висновку, що ESG-інвестування у світовій практиці, насамперед, розглядається як відповідальне інвестування, яке:

- доповнює теорію управління активами і не означає відмову від основних концепцій;
- дозволяє глибше зрозуміти, як буде створюватися вартість в майбутньому з використанням ESG-принципів;
- враховує різні зацікавлені сторони відповідно до того, як розвиваються компанії.

Під ESG-інвестуванням варто розуміти інвестування, спрямоване на мінімізацію ESG-ризиків, зниження забруднення навколишнього середовища до рівнів, що не шкодять здоров'ю людини і природним екосистемам, а також посилення соціальної відповідальності та поліпшення корпоративного управління.

Натомість український бізнес не готовий до ESG-інвестування. Однак варто зрозуміти, що наразі активно зростає група ESG-інвесторів, які працюють виключно зі «стійкими» компаніями. Вони все голосніше заявляють про інтереси інвестування капіталу за ESG-принципами [5], визначеними ООН. Тож, сьогодні інтерес інвесторів до бізнесу залежить не лише від очікуваних фінансових результатів, а й від його ESG-активності [9].

Наразі група банків, включаючи Citi, Goldman Sachs, ING, Societe Generale, Standard Chartered і UniCredit, оголосила про запуск Робочої групи Steel Climate-Aligned Finance Working Group, мета якої – допомогти декарбонізувати сталеливарний сектор, тобто сприяти ESG-активності металургійних підприємств.

Впливові інвестори і виробники такі, як Altor Fund V, Ane & Robert Maersk Uggla, BILSTEIN GROUP, EIT InnoEnergy, Exor, FAM, IMAS Foundation, Kingspan, Marcegaglia, Mercedes-Benz AG, Scania, SMS Group, Stena Metall Finans, Христина Стенбек, Даніель Ек і Варгас прийняли рішення щодо участі у ініціативах Climate Group SteelZero і HYBRIT, а також H2GS, який прагне побудувати перший в світі великомасштабний завод з виробництва сталі з нульовими викидами вуглецю.

Українськими впливовими виробниками теж визначено заходи з трансформації до моделі низьковуглецевого виробництва, однак темпи їх реалізації недостатні для виконання до 2030 р., взятих Україною зобов'язань щодо НБВ2. Так, зокрема, металургійними підприємствами України вже не перший рік вживається комплекс заходів зі скорочення «вуглецевого сліду». Однак оцінити ESG-активність вітчизняних металургійних підприємств досить складно, оскільки показники нефінансової звітності, яка наразі ними складається, не відповідають ключовим індексам, передбаченим міжнародними стандартами з оцінки впливу бізнесу на клімат та довкілля. Запізнення України з ратифікацією міжнародних нормативно-правових актів із запровадження ESG-інвестування та недбале ставлення до імплементації світового досвіду з інвестування за ESG-принципами загрожують підприємствам металургії втратою інвесторів, і відповідно конкурентних позицій на світовому ринку металопродукції [10].

Паралельно із загрозою втрати інвесторів, вітчизняним металургійним підприємствам загрожує втрата європейського ринку збуту металопродукції, оскільки вже найближчим часом очікується запровадження ЄС Закону про вуглецевий корекційний механізм імпорту (ВКМІ) (відомий також за своєю латинською аббревіатурою як CBAM) [11], яким передбачається формат квоти на парникові викиди, яку будуть зобов'язані купувати європейські імпортери товарів походженням поза межами ЄС. Ціна квот буде прив'язана до цін на квоти в межах діючої Європейської системи торгівлі викидами (ЄСТВ). Експортери країн, що розвиваються, зокрема, і Україна можуть отримати можливість в індивідуальному порядку захищати перед Єврокомісією свій кейс шляхом подачі верифікованих даних про вміст власних викидів у виробництві (так званий «вуглецевий слід») [11]. А отже, одним з пріоритетних питань, які мають вирішуватись при формуванні в Україні регуляторного середовища ESG-інвестування, має бути стандартизація звітності з кліматичного впливу бізнесу, заснована на базі міжнародних стандартів та рекомендацій з оцінки впливу бізнесу на клімат та довкілля.

Визнання стандартизація звітності з кліматичного впливу бізнесу пріоритетним питанням у формуванні регуляторного середовища ґрунтується на світовому досвіді із запровадження ESG-інвестування. Так, Лоренсом Фінком, CEO, BlackRock та Майклом Блумбергом створено ініціативу TCFD – TASK FORCE ON CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES (Спеціальну комісію щодо звітності з кліматичних ризиків), яка надає допомогу всім інвесторам у поданні спеціальної звітності. ООН на Нью-Йоркській біржі запроваджено ініціативу з принципів відповідального інвестування, яка має більше 3000 підписантів і всі вони разом управляють активами обсягом понад 100 трлн дол. США. Крім того активно зараз розвивається така ініціатива як climate action 100+, де задіяні понад 500 потужних інвесторів [10]. Варшавська фондова біржа у партнерстві з Європейським банком реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР) опублікувала керівництво по звітності ESG, яке структурує і систематизує відповідні керівні принципи і рекомендації, підготовлене відповідно до національних правил і положень Європейського Союзу, Закону про бухгалтерський облік, який реалізує Директиву про нефінансову звітність і саму Директиву (NFRD / CSRD), Положення про стійкий розкритті фінансової інформації (SFDR) і регламент ЄС по таксономії на рівні ЄС, а також рекомендацій Цільової групи по розкриттю фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (TCFD) на глобальному рівні [11]. Навіть family offices створили власну ініціативу CREO (Clean, Renewable and Environmental Opportunities) [10].

Наразі металургійні підприємства України, зокрема, Метінвест Холдинг при формуванні звітності з соціальної відповідальності і впливу на довкілля керується міжнародними стандартами GRI та SASB, які за твердженнями експертів, не дозволяють сформувати необхідне для оцінки ESG-активності інформаційне забезпечення, оскільки не дають можливості визначити відповідність показників діяльності підприємства екологічним параметрам.

Для переконання в даному твердженні здійснено дослідження ESG-активності Метінвест Холдингу протягом останнього десятиріччя, розглянувши показники його звітності з екологічного впливу (зокрема, вуглецевих викидів), соціального впливу (тобто ступеня задоволення інтересів персоналу) та атрибутів управління (як-от забезпечення дотримання етичних норм і принципів, упередження корупції та корпоративного шахрайства) [2, с. 7], сформованих за GRI- та SASB-стандартами (табл. 1–3).

За результатами дослідження E-компонента відповідальних інвестицій Метінвест Холдингу, поданих в таблиці 1 встановлено, що протягом останніх років Метінвест невпинно спрямовує кошти на реалізацію проектів з модернізації технології виробництва та скорочення «вуглецевого сліду».

Таблиця 1

Динаміка показників E-інвестування скорочення «вуглецевого сліду» Метінвест Холдингу протягом 2010–2019 рр. [12–17]

Показник	Рік									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Обсяг інвестування										
Інвестиції на охорону навколишнього середовища, млн дол.	253,6	480,6	443,9	446,1	386,5	266,2	179,3	225,7	263,2	384,1
Результат										
Пряме використання енергії, тис. т.у.п.	1963	3309	2326	1881	3332	6481	6773	7592	7832	7261
Загальна економія енергії, тис. т.у.п.	29,5	81,5	110,5	88,7	81,9	126	71,7	235,2	130,8	158,6
Економія електроенергії, млн кВт-г	63,2	81,5	110,5	88,6	81,9	82,1	147,6	153,4	239,9	302,0
Економічний ефект від енергозбереження, млн. дол. США	17,1	34,2	32,6	35,7	28,2	31,8	24,5	49,0	46,1	38,2
Валові викиди парникових газів в еквіваленті CO ₂ , млн т	26,4	25,7	22,4	17,3	12,9	9,8	10,8	8,9	9,8	8,8

За період з 2010 по 2019 рр. обсяги екоінвестицій зросли майже у півтори рази, а обсяги викидів вуглецю скоротились практично в тричі. Однак, за темпів скорочення обсягів викидів вуглецю, що спостерігаються протягом останніх трьох років, на досягнення нульових викидів слід очікувати ще не менше десятиріччя. Тож, встановити ESG-активність даного підприємства досить складно, оскільки GRI- та SASB-стандартами не визначено ESG-параметри та шкалу рейтингування, відсутність яких в найближчій перспективі суттєво ускладнить залучення ESG-інвестицій у металургійне виробництво. Така ситуація є недопустимою, оскільки призведе до втрати українськими металургійними підприємствами конкурентних позицій на світовому ринку.

Аналізуючи S-компонент відповідальних інвестицій Метінвест Холдингу, поданих в табл. 2, зазначимо, що тенденції змін обсягів інвестицій у соціальний розвиток підприємства протягом періоду, що вивчався схильні до зростання, проте показники результативності S-інвестицій нижче очікуваних. Зокрема, скоротилась чисельність працівників підприємства, зріс коефіцієнт втрачених днів, зросла плінність кадрів тощо.

Таблиця 2

Динаміка показників S-інвестування підприємств групи Метінвест протягом 2010–2019 рр. [12–17]

Показник	Рік									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Інвестиції в безпечну працю, млн дол.	112,5	134,6	91,4	115,5	103,2	74,2	60,6	81,1	95,2	102
Інвестиції у навчання персоналу, млн дол.	2,7	9,2	9,3	3,6	2,2	2,7	2,5	2,9	4,7	5,8
Інвестиції на покращення робочого побуту, млн дол.	69,9	77,6	81,5	79,3	80,4	151,2	201,2	227,3	249,2	251,7
Інвестиції у охорону здоров'я, млн дол.	1,63	1,59	1,53	1,47	0,91	0,94	1,21	1,37	1,4	1,0
Інвестиції у спорт і культуру, млн дол.	1,21	1,18	1,07	1,01	0,89	0,97	1,02	1,19	1,3	1,9
Інвестиції у розвиток місцевих громад за програмами соціального партнерства, млн дол.	5,1	7,2	12,1	5,4	7,4	7,6	5,6	8,4	12,5	11,4
Результат										
Чисельність співробітників, осіб	67652	103532	98980	90951	85207	90360	85280	66038	66241	66565
Коефіцієнт плинності кадрів	9	10	9	9	10	9	8	12	12	11
Коефіцієнт втрачених днів	16,62	13,69	11,44	8,86	8,21	10,1	12,9	20,8	25,55	23,9
Коефіцієнт професійних захворювань	0,23	0,13	0,12	0,15	0,14	0,16	0,2	0,15	0,13	0,16
Середньомісячна зарплата, дол. США	478	529	579	621	521,7	436,5	330,7	584	720	984
Сукупна кількість занять, які відвідували працівники протягом звітної періоду, тис.	16,7	19,8	21,5	23,1	24,2	26,8	28,4	96,9	105,5	108,7

Натомість, як позитивне, варто зазначити щорічне нарощування Метінвестом обсягів інвестування у навчання працівників, забезпечення їх професійного та кар'єрного зростання. Зокрема, у 2019 році Група інвестувала 5,8 млн дол. США в розвиток персоналу, значно розширивши програми навчання. Тож, наразі працівникам підприємств Метінвест Холдингу пропонується велика кількість навчальних програм, орієнтованих на розвиток їх професійних навичок й особистих якостей.

Окрім того Метінвестом запроваджено програму «Кадровий резерв» для підготовки кандидатів на керівні посади вищої, середньої та молодшої ланки. Лише за підсумками 2019 році 66 % посад вищої та середньої ланки та 39 % посад молодшої ланки були заповнені фахівцями з кадрового резерву [12, с. 79].

Не можна залишити поза увагою і інвестування Метінвестом соціального розвитку місцевих громад та територій, обсяги якого за програмами соціального партнерства протягом останнього десятиліття збільшилися більше ніж удвічі – від 5,1 млн дол. США у 2010 р. до 11,4 млн дол. США у 2019 р. За рейтингом Sustainable Ukraine 2019 Метінвест отримав рейтинг «А», тобто найвищий у сфері взаємодії з місцевими громадами і захисту прав людини [12, с. 99].

Аналізуючи G-компоненту відповідальних інвестицій Метінвест Холдингу, слід зазначити, що для забезпечення дотримання етичних норм і принципів у повсякденній діяльності Метінвестом розроблено низку політик і вжито ряд процедур, а саме: Кодекс етики, процедуру декларування конфлікту інтересів, політику дотримання антимонопольного законодавства та політику у сфері протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму [12, с. 32].

З 2014 р. Метінвестом запроваджено Програму комплаєнсу, спрямовану на мінімізацію комплаєнс-ризиків, а також на подальше формування та зміцнення культури дотримання відповідних вимог співробітниками. Відповідно створено Службу комплаєнсу, визначено комплаєнс-координаторів та комплаєнс-офіцера.

Метінвест дотримується антикорупційного законодавства, цінує чесну конкуренцію й протидіє незаконному обмеженню ведення бізнесу. У 2019 році, як і в попередні роки, не виявлено та не підтверджено жодного випадку корупції, пов'язаного з діяльністю підприємств Групи [12, с. 31].

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

Таким чином, підсумовуючи викладене, приходимо до висновку, що Метінвест Холдинг прагне досягти параметрів ESG-активності, однак її оцінювання ускладнюється відсутністю чітких критеріїв та параметрів оцінки, стандартизації звітності та контролю. Тож, уряд України має негайно вжити заходи щодо створення регуляторного середовища для залучення ESG-інвестицій, оскільки власними коштами металургійним підприємствам, зокрема, та й країною в цілому не забезпечити вчасне виконання взятих Україною зобов'язань з НВВ2.

Література

1. Левчук К. НБУ: Зростання ВВП України в третьому кварталі становило 3,5% [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://gmk.center/ua/news/nbu-zrostannya-vvp-ukraini-v-tretomu-kvartali-stanoviv-3-5/>
2. Матос П. ESG-принципи та відповідальне інституційне інвестування у світі: Критичний огляд досліджень / Матос П. ; пер. з англ. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 88 с.
3. Маркевич К. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст / Аркевич К. – Центр Разумкова, 2019. – 316 с.
4. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навчальний посібник / Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. – 2016.
5. Principles for responsible investment. URL: http://www.unpri.org/viewer/?file=wpcontent/uploads/PRI_Brochure_2015.pdf
6. Eyraud L., Wane A., Zhang C., Clements B. Who's Going Green and Why? Trends and Determinants of Green Investment. IMF Working Paper, WP/11/296. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11296.pdf>.
7. Croce R. D, Kaminker Ch., Stewart F. The Role of Pension Funds in Financing Green Growth Initiatives. – OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, №10, p.11. <http://www.oecd.org/finance/private-pensions/49016671.pdf>.
8. Маркевич К. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст / Аркевич К. – Центр Разумкова, 2019. – 316 с.
9. Глущенко А. ESG-звітність: ключ до серця інвестора [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eba.com.ua/esg-zvitnist-klyuch-do-sertsya-investora/>.
10. Екологічні інвестиції: глобальний тренд, який вже в Україні. CFA Society Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ua.cfaukraine.org/ekologichni-investytsiyi-globalnyj-trend-yakij-vzhe-v-ukrayini/>.
11. UBTA отримала першу версію законопроекту єс про сbam регулювання. UBTA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ubta.com.ua/news/ubta-otrimala-pershu-versiju-zakonoprojektu-jes-pro-sbam-reguljuvannja>.
12. Звіт зі сталого розвитку 2019. Метінвест [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/26/ua/report-2019.pdf>.
13. Людина та сталь. Звіт зі сталого розвитку 2017-2018. Метінвест [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/24/ua/Metinvest_social_2019.pdf.
14. Больше чем сталь. Социальный отчет 2015-2016. Метинвест [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/22/ua/%20Report_2015-2016_ru.pdf.
15. Крепче стали. Социальный отчет 2013-2014. Метинвест [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/1/ua/Social_Report_Metinvest_2013-2014.pdf.
16. Металл для жизни человека. Социальный отчет 2011-2012. Метинвест [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/3/ua/Metinvest_Social_Report_2011-2012.pdf
17. От рабочего места к местным сообществам. Социальный отчет 2009-2010. Метинвест [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/4/ua/Metinvest_CSR_Report_2009-2010.pdf

References

1. Levchuk K. NBU: Zrostannia VVP Ukrainy v tretomu kvartali stanovilo 3,5% [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://gmk.center/ua/news/nbu-zrostannya-vvp-ukraini-v-tretomu-kvartali-stanoviv-3-5/>
2. Matos P. ESG-pryntsyty ta vidpovidalne instytutsiine investuvannia u sviti: Krytychnyi ohliad doslidzhen / Matos P. ; per. z anhl. – Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2020. – 88 s.
3. Markevych K. «Zeleni» investytsii u stalomu rozvytku: svitovyi dosvid ta ukraïnskyi kontekst / Arkevych K. – Tsentr Razumkova, 2019. – 316 s.
4. Bkhattacherdzhy A. Metodolohiia i orhanizatsiia naukovykh doslidzhen: doslidzhennia v sotsialno-ekonomichnykh nauках : navchalnyi posibnyk / Bkhattacherdzhy A., Sytnyk N.I. – 2016.
5. Principles for responsible investment. URL: http://www.unpri.org/viewer/?file=wpcontent/uploads/PRI_Brochure_2015.pdf
6. Eyraud L., Wane A., Zhang C., Clements B. Whos Going Green and Why? Trends and Determinants of Green Investment. IMF Working Paper, WP/11/296. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2011/wp11296.pdf>.
7. Croce R. D, Kaminker Ch., Stewart F. The Role of Pension Funds in Financing Green Growth Initiatives. – OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, №10, p.11. <http://www.oecd.org/finance/private-pensions/49016671.pdf>.
8. Markevych K. «Zeleni» investytsii u stalomu rozvytku: svitovyi dosvid ta ukraïnskyi kontekst / Arkevych K. – Tsentr Razumkova, 2019. – 316 s.
9. Hlushchenko A. ESG-zvitnist: kliuch do sertsia investora [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://eba.com.ua/esg-zvitnist-klyuch-do-sertsya-investora/>.
10. Ekolohichni investytsii: hlobalnyi trend, yakyy vzhe v Ukraini. CFA Society Ukraine [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://ua.cfaukraine.org/ekologichni-investytsiyi-globalnyj-trend-yakij-vzhe-v-ukrayini/>.
11. UBTA otrymala pershu versiiu zakonoprojektu yes pro sbam rehuliuвання. UBTA [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://ubta.com.ua/news/ubta-otrimala-pershu-versiju-zakonoprojektu-jes-pro-sbam-reguljuvannja>.
12. Zvit zi staloho rozvytku 2019. Metinvest [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/26/ua/report-2019.pdf>.
13. Liudyna ta stal. Zvit zi staloho rozvytku 2017-2018. Metinvest [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/24/ua/Metinvest_social_2019.pdf.

-
14. Bolshe chem stal. Socialnyj otchet 2015-2016. Metinvest [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/22/ua/%20Report_2015-2016_ru.pdf.
15. Krepche stali. Socialnyj otchet 2013-2014. Metinvest [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/1/ua/Social_Report_Metinvest_2013-2014.pdf.
16. Metall dlya zhizni cheloveka. Socialnyj otchet 2011-2012. Metinvest [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/3/ua/Metinvest_Social_Report_2011-2012.pdf
17. Ot rabocheho mesta k mestnym soobshestvam. Socialnyj otchet 2009-2010. Metinvest [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa : https://metinvestholding.com/Content/Entities/Report/4/ua/Metinvest_CSR_Report_2009-2010.pdf

Надійшла / Paper received : 14.05.2021

Надрукована/Printed : 01.07.2021